

МОЖЛИВОСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ ОСВІТІ

Шевченко В.К., Мельник В.Л.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Комплексне використання нових інформаційних технологій, системного підходу, включаючи самостійну індивідуальну роботу, в післядипломній освіті лікарів-стоматологів сприяє розвитку їхніх здібностей, опануванню навичками самостійної роботи і самоконтролю засвоєних знань. Такий підхід спрямований на підвищення якості підготовки лікарів та її відповідності чинним державним і міжнародним стандартам.

Ключові слова: лікарі-інтерни, інформаційні технології, системний підхід, самостійна робота.

Реформування підготовки лікарів-стоматологів в Україні передбачає проведення докорінних змін у структурі медичної освіти, термінів та якості підготовки фахівця згідно з чинними державними і міжнародними стандартами та з урахуванням відповідних практичних потреб системи охорони здоров'я в якісній медичній допомозі населенню [1].

Сучасна Україна перебуває на етапі переоцінки системи вищої освіти та її адаптації до зарубіжних програм із метою подальшої інтеграції до європейського освітнього простору. У зв'язку з цим важливо ретельно вивчати й аналізувати позитивний досвід різних країн щодо підготовки фахівців медичної галузі. При переході до інноваційних технологій у всьому світі намітилися тенденції відходу від єдиної традиційної системи медичної освіти, що діяла раніше. Сформувалися численні недержавні освітні заклади, які застосовують нові системи, методики і технології навчання.

Розвиток нових інформаційних технологій (поява об'ємних носіїв інформації, зростання глобальних інформаційних мереж тощо) зумовив можливість необмеженого гарантування і практично миттєвої доставки інформації в будь-яку точку планети. Викладач, використовуючи спеціальне програмне забезпечення, може ефективно представити свій навчальний матеріал у структурованому і зручному для засвоєння вигляді. Така форма подачі матеріалу може бути значно ефективнішою, ніж традиційна. У зв'язку з цим питання, як, де і в кого вчився спеціаліст, для організації, що надає йому відповідне звання, має менш істотне значення. Значно більшу цінність має перевірка якості знань, оцінка професійної компетенції фахівця.

Провідні моделі освіти при викладанні різних розділів стоматології мають базуватися на широкому використанні нових інформаційних технологій. Однією з найважливіших проблем інформатизації навчання для інтернів-стоматологів на сучасному етапі є формування в Україні єдиного підходу до науково-методичного забезпечення і стандартизації в галузі створення та застосування електронних підручників на факультетах післядипломної освіти вищих медичних навчальних закладів.

Основний акцент на підготовці лікарів, які володіють усебічними навичками та широким світоглядом, зумовлює необхідність певних змін у післядипломній підготовці лікарів-стоматологів з урахуванням міжнародного досвіду підвищення якості медичної освіти. Зміни, що відбуваються, вимагають розробки нових науково-педагогічних підходів, інновацій у підготовці фахівців зі стоматології, а також приведення стандартів вітчизняної медичної освіти до міжнародних вимог шляхом ефективного використання матеріально-технічного та наукового потенціалу. Метою таких змін є необхідність навчити лікарів орієнтуватись у величезній кількості наукових публікацій, будувати план лікування хворого на засадах доказової медицини та індивідуального клінічного досвіду, а також стимулювати лікарів-інтернів до безперервного професійного розвитку впродовж усього періоду професійної діяльності. Відповідно до вимог підготовки лікарів-інтернів на кафедрі післядипломної освіти організація їх навчання має системний підхід і полягає в ретельному плануванні навчального процесу в інтернатурі з поетапним контролем рівня знань і вмінь виконання практичних навичок [2].

Після отримання базової медичної кваліфікації навчання в інтернатурі вважається важливим етапом медичної освіти, під час якого лікарі здобувають теоретичний і практичний досвід. Цей вид навчання має форму наставництва, коли молодий фахівець працює під керівництвом досвідченіших колег, які беруть на себе відповідальність за професійний ріст молодих лікарів, спостерігають і корегують їхню роботу. Поряд із відпрацюванням практичних клінічних навичок є необхідність у подальшій теоретичній підготовці [3].

Згідно з новими стандартами медичної стоматологічної освіти необхідно здійснювати розширення можливостей самостійного засвоєння інтернами-стоматологами навчального матеріалу за допомогою Інтернет-навчання з використанням електронних підручників для самостійного засвоєння тем із відповідних розділів стоматології. Виконання зазначених вимог дасть можливість використовувати навчальний комплекс для індивідуальних і групових занять у таких формах навчання, як очна та дистанційна. Його можна легко коригувати в міру необхідності, він добре впишеться в систему медичної стоматологічної освіти й автоматично забезпечить безперервність і повноцінність отримання нових знань і вмінь.

Одним із важливих завдань навчання на кафедрі є підвищення й удосконалення рівня практичної підготовки інтерна, його професійної готовності до самостійної лікарської діяльності за базовим фахом «Стоматологія». Визнано доцільним та ефективним виявлення в лікарів-інтернів першого року навчання початкового рівня базових знань за розділами стоматологічних дисциплін на початку навчального циклу шляхом проведення тестового або комп'ютерного контролю, прийому тематичних хворих і співбесіди з кожним інтерном індивідуально [4].

Досить ефективним є використання в процесі навчання ситуаційних задач у вигляді комп'ютерних тестів і тематичних лекцій із різних розділів стоматології під час підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК-3. Стоматологія».

На кафедрі приділяється велика увага самостійній роботі, яка:

- передбачає максимальну активність щодо предмета діяльності, створення умов, завдяки яким лікар-інтерн самостійно засвоює знання та практичні навички;
- має індивідуальний характер;

– підвищує відповідальність кожного лікаря-інтерна і покращує засвоєння нового матеріалу.

Роль самостійної роботи в освіті лікарів-інтернів стоматологів надзвичайно важлива. На кафедрі післядипломної освіти лікарів-стоматологів запроваджено низку заходів, які підвищують змістовність та ефективність позааудиторної роботи лікарів-інтернів: можливість вільного доступу до створених викладачами кафедри мультимедійних лекцій, відеофільмів, методичних розробок до практичних занять, сайту кафедри www.dentaero.com.

Під час навчання в інтернатурі лікарі-інтерни проводять велику науково-дослідну роботу. Про отримані результати доповідають на науково-практичних конференціях, які щомісячно проводяться на кафедрі. Опанувати нові знання і навички лікарям-інтернам також допомагають нові різноманітні способи й методи. Найефективніші з них – ділова гра, ситуаційні завдання – кейс-метод як імітація прийняття управлінських рішень у різних ситуаціях шляхом «програвання» варіантів за заданими або запропонованими самими учасниками правилами, що значно полегшує та якісно поліпшує обмін ідеями в академічній групі.

Ми вважаємо, що тільки комплексне використання всіх цих заходів сприятиме розвитку здібностей лікарів-інтернів, опануванню навичками самостійної роботи та самоконтролю здобутих ними знань, що підвищить якість підготовки лікарів на сучасному етапі згідно з чинними державними і міжнародними стандартами.

Список використаної літератури

1. Систематизація навчально-методичної роботи в контексті Болонського процесу на кафедрах післядипломної освіти вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації: навчальний посібник; за ред. Є.Х.Заремби. – Львів :ЛА «Піраміда», 2009. -192 с.
2. Організація учбового процесу в умовах переходу на кредитно-модульну систему навчання /Г.В.Дзяк [та ін.] //Медичні перспективи.-2005.-Т.Х, №1.-С.7-15.
3. Павленко О.В. Запровадження міжнародних стандартів якості післядипломної підготовки лікарів-стоматологів /О.В. Павленко, І.П. Мазур, О.М. Ступницька // Современная стоматология.- 2012. -№2.-С.143.
4. Организация обучения врачей-интернов по детской стоматологии в современных условиях /Е.Н. Дычко, И.В.Ковач, А.В. Самойленко [и др.] //Український стоматологічний альманах. – 2011.-№6.-С.99.

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Шевченко Т.І., Сорокіна С.І., Шапошник О.А., Приходько Н.П.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Стаття присвячена популярним у освітньому середовищі останніми роками електронним технологіям навчання, які сприяють мобільності, доступності інформації та покращують якість освітніх послуг навчального закладу.

Ключові слова: електронне навчання, електронний контент, якість освіти.

Соціальний прогрес та економічний розвиток суспільства тісно пов'язані з підготовкою фахівців вищої кваліфікації, яку неможливо уявити без підвищення рівня якості вищої освіти.

У вітчизняній літературі якість освіти називають «ряд системно-соціальних якостей і характеристик, які визначають відповідність системи освіти прийнятим вимогам, соціальним нормам, державним освітнім стандартам [1; 3]».

При цьому якість освіти розглядають у структурованому вигляді та пов'язують її з якістю самих вимог, якістю залучених ресурсів і якістю освітніх процесів [2].

Рівень якості освіти визначається за певними критеріями:

- кваліфікаційний рівень професорсько-викладацького складу;
- ефективність підготовки спеціалістів за відповідними показниками;
- ступінь запровадження власних наукових розробок;
- відповідність якості підготовки фахівців сучасним вимогам для оптимального працевлаштування.

Якість засвоєння студентами професійних знань, розвиток клінічного мислення та опанування навичками самостійної роботи майбутніх лікарів значною мірою залежать від методів навчання. Підхід до вибору навчальних методів має базуватися на творчій педагогічній майстерності викладача, з одного боку, і відповідати вимогам загальної інформатизації суспільства, з іншого.

Для підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу підбір методів навчання має враховувати специфіку дисципліни, що вивчається, індивідуальні особливості студентів, наявність технічних засобів, рівень професійної підготовки викладача і ступінь опанування ним новітніми технологіями, електронного навчання зокрема.

Останнім часом усе більше уваги приділяється вдосконаленню освітніх технологій, поліпшенню якості підготовки професорсько-викладацького складу, розвитку міжнародної співпраці у сфері освіти, активному впровадженню нових форм і методів навчання, зокрема технології e-learning (Electronic Learning).

У сучасному світі на перший план у освіті виходять технології електронного навчання. Досить стрімко e-learning (синоніми - електронне навчання, дистанційне навчання, навчання з використанням комп'ютера, віртуальне навчання за допомогою інформаційних технологій) стало одним із компонентів сектора високих технологій, що динамічно розвиваються. Воно досить гармонійно вписується в систему вищої освіти. У розвинених країнах більшість навчальних закладів забезпечені доступом до Інтернету. Потенційна цінність e-learning полягає в тому, що ця система сприяє вдосконаленню педагогічної майстерності викладачів із метою ефективнішої підготовки майбутніх фахівців до успішної роботи [4; 5].